

علل و ریشه های تورم در ایران

[احمد محمدی]

تورم عبارت است از فرآیند افزایش سطح معیار عمومی قیمت ها و به عبارت دیگر کاهش مستمر ارزش پول. برخی اقتصاددانان تعاریف دیگری نیز ارائه داده اند. افزایش مستمر و نامنظم سطح عمومی قیمت ها، نکته اساسی که باید به آن توجه کرد آن است که وجود تورمی ملایم برای رشد اقتصادی لازم و ضروری است چرا که این امر به بنگاههای تولیدی انگیزه لازم برای تولید و فعالیت اقتصادی را می دهد. بنابراین مصرف کردن تورم به هیچ وجه مطلوب نمی باشد بلکه در اقتصاد هدف آن است که از رشد اقسام گسیخته تورم به صورتی که به آفتاب جامعه برای تامین مایحتاج خود فشار آورد، جلوگیری شود و رشد آن تحت کنترل باشد.

- **علل تورم**
- تورم در اقتصاد ایران ریشه ها و علت های بسیاری دارد. در اینجا به ریشه ها و موانعی که در سر راه حل این مشکل وجود دارد اشاره می شود:
- ۱. شوک های نفتی و رشد نقدینگی
- ۲. بودجه عمومی و اکتفا به برآمدهای نفت
- ۳. سیاست بودجه
- ۴. سیاست کاهش ارزش پول ملی و سیاست های حمایتی

۵. قیمت گذاری نامناسب تولید کنندگان
رشد حجم پول و نقدینگی نقش تعیین کننده و بسیار مؤثری در میزان تورم دارد. از طرف دیگر تغییرات منابع پایه پولی که عبارتند از ذخایر ارزی و طلای بانک مرکزی، یاخته بدهی دولت و بانک های تجاری به بانک مرکزی (مگر عمل اصلی رشد حجم پول و نقدینگی می باشد. در واقع طبق نظریات اقتصاد کلان تغییرات پایه پولی با ضربی به نام ضریب پایه پولی که در حال حاضر حدود ۵ می باشد، باعث رشد حجم پول می گردد. یعنی هر واحد افزایش پایه پولی به پنج واحد افزایش حجم پول منجر می گردد. تغییرات پایه پولی نیز عمدتاً به خاطر افزایش موجودی ارزی دولت (تغییر در صادرات نفت خام) و افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی (به خاطر کسری بودجه) بوده است. این رابطه موجب شده است که تغییرات اساسی در قیمت نفت در سطح بین المللی با توجه به وابستگی بودجه دولت به صادرات نفت خام بودجه دولت گسترش گردد و همان طور که گفته شد این امر نیز به شکل پدیده های ناهماهنگی در سطح بودجه دولت منجر شود. رشد پایه پول و نقدینگی به علت مشکلات جانب عرضه اقتصاد در ایران عمدتاً با وجود حمایت آن در بخش تولید، به افزایش سطح عمومی قیمت ها منجر شده است.

در واقع دولت در آمد حاصل از فروش نفت را به صورتی که به بانک مرکزی داده و در قبال آن ریال می گیرد. بانک مرکزی نیز برای تامین ریال مورد نظر، با ارز را در بازار می فروشد، با صرف واردات می کند و یا خود به دولت ریال داده و بپایه پولی را افزایش می دهد. متأسفانه بازار ایران توان جذب این مقدار ارز را ندارد. در دو سال اخیر نیز برای خرید این مقدار ارز به واردات روسی اکتفا کرده اند. این امر علی رغم مقداری از این ارزها به دردت بانک مرکزی پایه مانده که این امر باعث افزایش نقدینگی و تورم گشته است.
کسری بودجه هموار کردن مشکلات اقتصادی ایران بوده است و از عوامل تورم می باشد. زیرا تورم در این حالت پایه پولی به علت افزایش بدهی های دولت و واردات از حساب ذخیره ارزی افزایش یافته و متعاقب آن نقدینگی و تورم افزایش می یابد.
علاوه بر پرداخت یارانه به کالاهای اساسی یا ایجاد بازار سیاه برای این کالاها در بازارهای تدریجی و بعضاً قابل توجه قیمت این کالاها در بازار سیاه، با توجه به اهمیت این کالاها، به سایر کالاها نیز سرایت کرده و

● تعریف نقدینگی
منابع اعتبارات بانکی، مهم ترین اجزای تشکیل دهنده نقدینگی هستند. و با به عبارت بهتر نقدینگی عبارت است از مجموع اسکناس و سکه های در دست مردم به علاوه سپرده های کوتاه مدت (پول) و سپرده های بلند مدت (شبه پول).

● دولت برای مبارزه با بحران بیکاری در کشور طرح بنگاههای زود بازده و سیاست کاهش نرخ بهره بانکی را در پیش گرفته است

باعث افزایش سطح عمومی قیمت ها گشته است. از طرفی دولت برای تامین نیاز مالی خود بانک مرکزی را مجبور می کند که از حاصل از فروش نفت خام را با قیمت بالاتری در بازار بفروشد. این امر همان سیاست کاهش ارزش پول ملی است که با افزایش صادرات و کاهش واردات، باعث تورم گشته است. زیرا با افزایش قیمت کالاهای واسطه ای و نیز نهادهای وارداتی، قیمت های داخلی نیز خود به خود افزایش می یابد. انتظارات تورمی نیز از دیگر دلایل ایجاد تورم در کشور می باشد. زیرا به دلیل سیاست های سرپوش به قیمت گذاری کالاها و خدمات عمومی در پایان هر سال معمولاً انتظارات تورمی در جامعه شکل می گیرد به طوری که در انتهای هر سال همه افراد جامعه انتظار دارند که قیمت ها مجدداً افزایش یابد. علاوه بر این آنجا که برخی از تولید کنندگان کالاهای خوراکی و ضروری، قدرت قیمت گذاری دلخواه دارند و از آنجا که عمده درآمد مردم عادی صرف خرید این کالاها می شود بنابراین به دلیل افزایش قیمت این کالاها ضروری از جانب این تولید کنندگان، تورم افزایش می یابد. این رشد نامتی تورم در یک سال گذشته، امروزه دیگر کسی شک ندارد که مهم ترین دلیل افزایش تورم، رشد نقدینگی و انبساطی بودن بودجه است که تدوین آن در رشد نقدینگی تأثیر بسزایی داشته است.

ملاحظه ای افزایش داد. بودجه جاری صرف پرداخت به کارکنان دولت و مخارج عمومی دولت می گردد. از آنجا که کارایی به بخش دولت پایین می باشد این افزایش بودجه عمدتاً بدون آنکه تولیدی در مقابل آن صورت گیرد به افزایش نقدینگی و از این رو تورم می انجامد.

افزایش بودجه عمرانی نیز که صرف کارهای عمرانی می گردد در کوتاه مدت باعث افزایش نقدینگی و بنابراین تورم می گردد زیرا به نمر نشستن این کارها وارد شدن آن به چرخه تولید کشور به حداقل چند سال زمان نیاز است. بنابراین این نوع بودجه در کوتاه مدت می تواند به تورم منجر گردد اما در بلند مدت انتظار بر آن است که با افزایش تولید تورم کاهش یابد.

دولت برای مبارزه با بحران بیکاری در کشور طرح بنگاههای زود بازده و سیاست کاهش نرخ بهره بانکی را در پیش گرفته است. با این کار حجم ارائه تسهیلات بانکی برای کارهای تولیدی افزایش یافته است. اما از آنجایی که همواره منابع به سمت حوزه های جریان می یابد که در آن بازدهی بالا است، بنابراین با توجه به مشکلات بخش تولید در کشور بخشی از این تسهیلات به طور غیر قانونی به سمت کارهای بازرگانی، مسکن، جواهرات و دلار بازی گسیل شده است. حرکت منابع به این سمت در نتیجه به افزایش نقدینگی در دست مردم و از این رو فشار به بنگاههای بخش ها و تسری این فشار به دیگر بخشهای اقتصاد کشور منجر گشته است. بجز اینها اخیر در بخش مسکن و طلا و دلار قف قیمت ها در این دو بخش و بعداً تسری آن به تولیدات بخش لبنیات میانگین مینم موضوع می باشد. بنابراین به طور خلاصه دلایل افزایش نقدینگی در چند سال اخیر عبارتند از:

- ۱- افزایش بی رویه بودجه های جاری و عمرانی
- ۲- تسریق درآمدهای ارزی حاصل از فروش نفت
- ۳- اعتبارات و پرداخت های بانک مرکزی و سیستم بانکی
- ۴- سیاست های پولی انبساطی
- ۵- کسری بودجه
- ۶- اعتبارات و پرداخت های بانک مرکزی و سیستم بانکی
- ۷- سیاست های پولی انبساطی
- ۸- تسری بودجه
- ۹- اعتبارات و پرداخت های بانک مرکزی و سیستم بانکی
- ۱۰- اعتبارات افزایش بیش از حد نقدینگی و از این رو تورم در کشور و بنابراین فراهم کردن شرایط لازم برای رشد و توسعه پایدار، کار بیکاری میسر آید و کانی است که ریشه های افزایش نقدینگی و تورم که قابل شناسایی هستند به گونه ای از میان برایشناود. برای این کار اقدامات زیر پیشنهاد می شود:

- ۱- کنترل افزایش بیش از حد نقدینگی و از این رو تورم در کشور و بنابراین فراهم کردن شرایط لازم برای رشد و توسعه پایدار، کار بیکاری میسر آید و کانی است که ریشه های افزایش نقدینگی و تورم که قابل شناسایی هستند به گونه ای از میان برایشناود. برای این کار اقدامات زیر پیشنهاد می شود:
- ۲- عدم اکتفا به برآمدهای حاصل از نفت برای تامین هزینه های دولت و در واقع جلوگیری از تبدیل دلارهای نفتی به ریال
- ۳- اتخاذ سیاست بودجه اقتضایی
- ۴- انتشار اوراق مشارکت توسط دولت و بانک مرکزی
- ۵- جذب نقدینگی توسط بازار مالی، پولی و مسکن
- ۶- استقلال بانک مرکزی چرا که این کار می توان موجب مردم و سرمایه گذاری در اقتصاد ملی و پولی و مالی گرد.

«دانشجوی دکتری اقتصاد»

روز وصل دستداران یادباد

آگهی فراخوان (تاسیس کانون دانش آموختگان)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمن شهید بهشتی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمن شهید بهشتی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمن شهید بهشتی از کلیه فارغ التحصیلان رشته های مختلف پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و پیراپزشکی جهت عضویت در کانون دانش آموختگان دانشگاه دعوت به عمل می آورد.

همکاران محترم جهت کسب اطلاعات بیشتر و ثبت نام می توانند با شماره تلفن های ۰۲۲۴۱۴۱۰۶ و ۰۲۲۴۷۲۳۳۵ تماس و یا به پایگاه اینترنتی www.Sbmu.ac.ir مراجعه نمایند.

روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمن شهید بهشتی

۱۳۹۶

نوبت دوم

فراخوان انتخاب مشاور

شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران - معاونت فنی و طرح های توسعه در نظر دارد مشاوران اطلاعات شناسایی پتانسیل های مکانی جهت اسکان سکنتین و جابجایی تاسیسات داخل مخزن سد ساین را از طریق استعلام ارزیابی کیفی و دعوت به ارائه پیشنهاد به مشاور واجد شرایط (با حداقل صلاحیت پایه یک رشته علوم اجتماعی و اقتصادی از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) و اگذار نماید. از متقاضیان دعوت می گردد جهت دریافت اسناد ارزیابی، حداکثر سه روز پس از درج آگهی نوبت دوم به پایگاه اینترنتی WWW.IWPC=Tender.Com و یا نشانی: تهران، بزرگراه مدرس، تقاطع آفریقا، خیابان بیدار، شماره ۴۰، طبقه چهارم تلفن ۰۲۲۴۷۲۳۳۵ مراجعه نمایند.

روابط عمومی شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران

۱۳۹۶

نوبت دوم

آگهی تامین سیمان مورد نیاز طرح های وزارت نیرو

شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران - معاونت اداری و پشتیبانی در نظر دارد سیمان مورد نیاز طرح های وزارت نیرو را از طریق واردات کلیتیکر و سایش در کارخانه های سیمان تامین نماید. از کلیه کارخانه های سیمان و اشخاص حقیقی و حقوقی واجد صلاحیت که امکان واردات کلیتیکر، سایش در کارخانجات داخلی و تحویل سیمان در محل پروژه ها در سطح کشور را دارند دعوت می شود سوابق و مدارک مربوطه را حداکثر تا آخر وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۲ به نشانی: تهران، بزرگراه مدرس، تقاطع آفریقا، خیابان بیدار، شماره ۴۰، طبقه سوم، معاونت اداری و پشتیبانی تلفن: ۰۲۲۴۷۲۳۳۵ تحویل و رسید دریافت نمایند.

روابط عمومی شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران

۱۳۹۶

گاز محور توسعه کشور است. با مصرف صحیح انرژی سهم خود را در توسعه کشور ادا کنیم.

دولت ملی گاز ایران
شرکت ملی گاز ایران
روابط عمومی

